

HADTÖRTÉNELMI APRÓSÁGOK.

Harczok Boszniában 1837-ben.

SZOMSZÉD Kraina bosnyák-kapitányai a törvényes rendhez, 's kormányuk' parancsolataihoz magokat szabni épen nem akarván, Bosnia helytartója Vezir Mehmed Vedschihi basa végre, mintegy 7 ezer emberrel 's 14 ágyuval Travnikből Banyalukán keresztül a' rebellisek fészke Kraina ellen indult. Lipniknél a' zavargók' előcsapatjára bukkant a' basa 's rövid harez után szétverte azt. Innen sebes léptekkel Jassanicza ellen ment, hol a' vár' kevés ideig tartott lődöztetése után megfutamtatta a' rebellisek' főcsapatját. Jassanicza-várat lerontatá a' basa, az elfogott rebellisek' közül 4 főbbit, Jassanicza lakói közül is 7-et tüstént kivégeztetett; a' többi foglyokat pedig megajándékozván azon meghagyással bocsátá-el, hogy otthon csendesen viseljék magokat. Sept. 19én Bihacsra ért a' basa 's az itteni kapitányra, Bishevichre, ki a' kormányhoz hív maradt 10 bosnyák kapitányság' felvigyázását bizta. — Sept. 22dikén Vlasics báró horvátországi bán, 's hadi kormányzó 's altábornagy ő excja a' basával az őrvonal' ügyében conferentiát tartott Zavaljeben, hol vele együtt részünkről több generálok, stáb- és főtiszttek megjelentek, és az ottochai határőrezred' egy bataliona. A' basa egy batalion gyalogsággal, 2 svadron uhlánokkal és néhány száz arnautával jött Zavaljebe, hol ő a' kiállított ottocsai zászlóaljtól szokott tiszteletjelekkel fogadtatott. E' batalion, conferentia után néhány hadi fordulatot tett a' basa előtt; ki szintén bán ő excja előtt, a' vele hozott török seregsapatokkal hadi gyakorlatot tétetett, *melly-nél rend, pontosság 's azon előlépés mutatkozott, mellyet a' törökök korunkban a' hadtudományban tettek.* — Sept. 23dikán elhagyta Mehmed seregével együtt a' bihacsi tábort 's Ostrovacz ellen indult, hová futott időközben Bessirevich kapitány. A' krupai kapitány Ar-

nautovich előállott 's a' basa által lánczba veretve, saját és Bessirevich megfutott kapitány' családjával Travnikba vitetett. Miután a' Vezir Ostrovaczban és Krupaban a' letett kapitányok' helyére muselimeket tett, 's a' rend' biztosítására arnautakat hagyott, maga szeptember 27dikén ismét Bihacs felé indult oly szándékkal, hogy onnét Kulcu Vakusen és Livnon keresztül, Travnikba visszatérjen. Reménylhető most már, hogy Krainában a' rend tökéletesen helyreálland, az őrvonalnál is minden kicsapongások kikerültetnek.}

Hadgyakorlat a Rákoson 1837-ben. Sept. 24kén 9 $\frac{1}{2}$ óraker a' száz vasasok és János-dragonosok, 10 óraker Nostitz könnyű lovagjai, Károly-uhlánok, két gyalog és két lovas ágyútelep mennek táborba. 25kén a' két gyalog dandár az új utasítás szerint hadművészeti gyakorlatot fog tüzelve tartani, és pedig először Schmeling, másodsor Hrabovszky vezér őrnagyé. A' lovasságnak szünnapja lesz. 26kán reggeli 8 óraker lesz első lovas forgása mindkét dandárnak a' kőbányai szőlők megett. 27kén reggeli 7, ³4 8 és ³4 9 óraker Rothkirch, Ceccopieri és Don Miguel ezredeiknek hadművészeti gyakorlata tűzben. Délutáni 5 óraker a' négy lovas ezred árok- és korlát ugrásban gyakorolja magát. 28kán reggeli 7 óraker első táborfogás Soroksár felé. 29-én reggeli 8 óraker mind két dandárnak lovasforgása a' pesti kőbányai szőlők megett. Délután 5 óraker Rothkirch 3 zászlóalja sáncz-támadást és védést gyakorol. Sept. 30dikán és octóber 1jén 2dik táborfogás reggeli 10 óraker Buda-Eörsnél. E' hadi forgás alkalmával tanyázás is lesz. A' fő hadi szállás Buda-Eörs és Kis Torbágy. 2kán délutáni 4 óraker Rosenbaum granátos zászlóalja, s' Este és Benczur zászlóaljknak mutatványa tűzben. 5 $\frac{1}{2}$ óraker Károly főhg uhlánjai dsidák, kardok és pisztolyokkal tartanak forgásokat és gyakorlatokat. 3dikán hadművészeti mutatványa a' két lovas dandárnak reggeli 8 óraker. Délutáni 5 óraker Hrabovszky dandárja a' két táborsánczot megtámadja és védi. 4dikén reggeli 8 óraker mind a' négy dandárnak nagy szemleforgása lesz tűz között. 5kén reggeli 7 óraker a' négy lovas ezrednek egyes mutatványa. 6kán reggeli 8 óraker harmadik lovasforgás a' kőbányai szőlők megett. 7kén vizsgálódás. 8dikán Nagy egyházi dísz minden sereg s' ágyútelep jelenlétben; melly után a' tábor szétoszlik.

Egy magyar gyalogezred zászlószentelése Veronában 1837-ben. F. évi oct. 9kén tartatott Veronában a' nagy gyakorlat-téren az ő cs. k. főhgsége Ferencz-Károly' nevét viselő 52.

számú magyar gyalog sozred' két uj zászlójának fényes pompávali fölszenteltetése. Jelen voltak ő cs. k. Fensége, a' főherczeg; ugy szinte Mária-Louisa parmai nagyhgasszony; több mint 24 generál, sok urivendég, 's mintegy 10 ezer főnyi, ott fegyvergyakorlás végett összesereglett katonaság. Ugyanis egy, a' tér' közepén emelt pompás táborikápolnában a' szokott isteni szolgálat 4 épen akkor jelenvolt tábori pap úr által az említett n. ezred' hangászkarának muzsikazengése mellett szokott szertartással elvégződván, a' Reuss-Kösztritz-huszár-ezred' tábori-papja Fletzer Ignác úr, volt pesti káplán, az ezredhez velős magyar beszédet tartá, ezután következett ő felsége és fensége 's mind annyi hadvezér úr által, a' szögeknek zászlókba-veretése; végre az uj zászlóknak átadatása az illető zászlótartóknak, melly után ns Móga János, az említett ezred' parancsnoka a' négyyszögbe-állott ezredhez e' szívreható beszédet tartá:

«Katonák! drága bajnoktársaim! Ma élem legboldogabb napját éltémnek, t. i. ama' szerencsés napot, mellyen titeket ő cs. k. Fenségének, a' mi legkegyelmesebb Tulajdonosunknak legelőször bemutatni, egyszersmind ugyanannak főséges jelenlétében ezen két épenmost megszentelt, 's egy részről Zsófia cs. k. főherczegnőtül, más részről a' modenai királyi Herczegnő ő magasságátul nagylelküleg ajándékozott 's drágán himzett zászlókat is nektek átadhatni szerencsés vagyok. — Katonák! ismértek nemde ezen diadaljeleknek, mellyeket én ma ezen ünnepélyes, mindnyájunknak szent 's örökké felejthetetlen órában átadni szerencsés vagyok, érdemét 's nagy becsét? ismértek ezen bizodalom' drága zálogit, mint egyesülés jelét, mint azon védpaizst, melly alatt győznötök vagy halnotok kell? tudjátok, hogy a' zászlók' védelme a' ti legszentebb 's legelső kötelességtek. 's hogy azoknak sértetlen megtartása a' ti becsület 's dicsőségtekkel eloldhatatlanul egybe van kötve? — Valamint azonban ti, ezen nektek teljes bizodalommal általadott drága kincsek' főséges becsét maga valódi nagyságában ismértek, úgy szinte jól ismerlek én is titeket; ismérem gondolkozástok' módját! bátor szíveteket! erős karotokat! hadi ügyességteket! engedelmességteket! tántoríthatlan hűségteket! vonzódástokat, 's hódoló ragaszkodástokat a' mi legkegyelmesebb Fejedelmünk iránt! 's ugyanazért meg vagyok győződve, sőt kezeskedem érte, hogy a' viharok' minden óráiban, 's még a' vég-elhatározás' legfontosb pillanatában is bennetek biztos reménnyel bízhatni, 's rátok minden alkalommal teljes meghittséggel számolhatni. Igenis, meg vagyok győződve, 's jót merek állani, hogy valamint hős eldődeitek ezen ns Ezrednek — mellynek parancsnokságát viselhetni

büszkélkedem — alkotásátúl fogva, egy egész század' lefolyta alatt, zászlóikat mindenkor 's mindenütt híven 's hősíleg védelmezték : úgy ti is ezen ujonnan-nyert zászlóitokat minden alkalommal éltetekkel 's véretekkel védeni, azokat követni, 's sz. lobogóik alatt dicsően győzni, vagy hősen meghalni fogtok tudni ; és így megnyugtató vigasztalással kecséget amaz édes reményem, sőt benső meggyőződéseim, hogy ti mind a' bennetek helyezett fenséges bizodalmat, mind az én kezeskedésemet, mellyhez éltemet merem kötni, hősül 's tökéletesen igazolni fogjátok. — Jobb zászlónk' szalagjának jelszava ez : Hűség 's Diadalom kísérjen !» — Rajta azért vitéz bajtársaim ! feleljünk-meg összesített erővel ezen fenséges Zászló-anyánk által választott 's zászlónk' szalagjára hímezett felséges jelszavának, 's mutassuk-meg, hogy hűségünket mindenütt diadal követendi. — Isten éltesse a' mi legkegyelmesebb, s' szeretve-tisztelt drága fejedelmünket Ferdinándot ! Éljen — Isten éltesse ő cs. k. Fenségét a' mi legkegyelmesebb tulajdonosunkat Ferencz Károly főherceget ! Éljen !»

Ezután következett a' fényes katonai szemle, 's elléptetés a' főnséges hercegi Tulajdonos, 's magas uri vendégek előtt, 's a' fényes hercegi lakoma, mellyen az egész ezred' tisztikarát a' fenséges Tulajdonos valóban hercegi módon megvendégelé ; másnap nagy tábori gyakorlat, 's fényes ebéd fmélt. Radetzky József tábornagnynál. 's ugyanennél estve víg táncmulatság. Az egész ünnepet derült szép nyári idő, legpompásb formaruhába öltözött nagyszámú hadvezér' sok 's ritka érdemjel-csillagokkal tündöklő hős melleik, főleg pedig ő cs. kir. Főhgségök vidám 's leereszkedő nyájassága díszesíték, 's Verona lakosi előtt örökre felejthetlenné tevék.¹

¹ *Hazai és külföldi tudósítások.* 1837. 23. 32. és 40. számaiban, 178, 250. és 314. lapokon.